

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Aan de Heer Frank VANDENBROUCKE

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :

Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Datum : Mei 2023
Bijlage(n) :

Betreft : Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) – Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers over vrijwilligerswerk in sociale woonmaatschappijen

Geachte Minister,

Vooreerst danken wij u voor uw vraag om advies over de inschakeling van vrijwilligers door sociale woonmaatschappijen.

De vraag of vrijwilligers ingeschakeld kunnen worden in sociale woonmaatschappijen kan eenvoudig worden beantwoord.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers geeft een negatief advies op deze vraag. De Vlaamse Regelgeving voorziet namelijk in een volledige herstructurering van de sociale woonmaatschappijen, waardoor die de rechtsvorm van een besloten vennootschap zullen aannemen. In de vrijwilligerswet is duidelijk gestipuleerd dat vrijwilligers enkel ingeschakeld kunnen worden in entiteiten zonder winstoogmerk en/of winstuitkering.

Gezien deze nieuwe entiteiten (in de vorm van vennootschappen) niet voldoen aan de voorwaarde van artikel 3, 3° van de vrijwilligerswet, kan de HRV ook niet akkoord gaan met een eventuele uitzondering op dit vlak. Vrijwilligerswerk kan immers enkel bij organisaties of feitelijke verenigingen of publieke of private rechtspersonen zonder winstoogmerk.

De HRV merkt hierbij op dat ook de voortzetting van bestaande praktijken niet toelaatbaar is. Ook in de vroegere rechtsvorm van de sociale huisvestingsmaatschappijen, die vaak opereerden als coöperatieve vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (al dan niet met een sociaal oogmerk) konden geen vrijwilligers worden ingeschakeld. We dienen hierbij o.a. te verwijzen naar het ongunstig advies dat de HRV verleende m.b.t. de vraag of vrijwilligers ingeschakeld kunnen worden in coöperatieve vennootschappen (advies december 2022 op vraag van de FOD Financiën).

Er wordt verwezen naar een tijdelijke uitzondering om vrijwilligerswerk toe te staan in commerciële rusthuizen, ten tijde van covid-19. De uitzondering is destijds uitgevoerd met duidelijke verwijzing naar de Covid-19-crisis. Bij deze nieuwe vraag is er geen wereldwijde

gezondheids crisis om zich achter te verschuilen en kan dus ook de idee van een uitzondering niet gebruikt worden. De HRV heeft dit ook consequent negatief geadviseerd (<https://hogeraadvrijwilligers.belgium.be/docs/advies-2021-commerciele-instellingen.pdf>).

Vermits het voor vrijwilligers, ongeacht in welke sector ze actief zijn, essentieel is dat zij kunnen genieten van een degelijke en uniforme bescherming, is de HRV bovendien de mening toegedaan dat uitzonderingsregelingen allerhande de rechtszekerheid van vrijwilligers én organisaties hypothekeren.

Om het vrijwilligerswerk duurzaam te laten ontwikkelen en de geest van de vrijwilligerswet te behouden, kan de HRV, gebaseerd op alle bovenstaande argumenten, enkel tot een negatief advies concluderen. Dit advies geldt ook voor een zelfde type organisaties die in Brussel of Wallonië actief zijn.

Namens de Hoge Raad voor Vrijwilligers, doe ik u de hartelijke groeten.

Bernard Hubien,

Voorzitter